

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1789
Toplantı Tarihi/Sayısı : 4.7.2024/43
Karar Numarası : 2024/599
Başvuran : M. Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : Eskişehir - Seyitgazi Karayolu 14. Km Odunpazarı/ESKİŞEHİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın; emanet para birimindeki belgelerde usulsüzlük yapıldığı, ilgili kurum ve kuruluşlara gönderdiği dilekçelerinin yok edildiği, yapılan aramalarda eşyalarına zarar verildiği iddialarına ve sigara içilmeyen koğuşa geçme talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;

a. Kurum Hekiminin huzuruna çıkarak sigara içmediğine dair rapor aldığını ve buna istinaden sigara içilmeyen koğuşa geçmeyi talep ettiğini, Kurum İdaresi tarafından ise 32 kişilik koğuşa gönderildiğini, bu koğuştaki mahpuslarının bulunduğunu ve bu nedenle can güvenliğinin tehdit altında olduğunu,

b. Kurumdaki mahpusların hesabına para girişi olduğunda tahsilat makbuzu, hesaptan para çıkışı olduğunda ise reddiyat makbuzu verildiğini, hesaba para giriş ve çıkışlarında söz konusu makbuzlara ilişkin olarak mahpuslara 2 adet nüshanın imzalatılması gerektiğini, kendi hesabına ilişkin para giriş ve çıkışlarda tahsilat ve reddiyat makbuzlarına ait Emanet Para Biriminde bulunan nüshada imzasının olup olmadığının kontrol edilmesini talep ettiğini,

c. Kurum Müdürünün asılsız ve mesnetsiz beyanlarla mahpusları itibarsızlaştırdığını, Kurumun iç idari kısımlarına ve resmi makamlara Kurum İdaresiyle alakalı kapsamlı şikâyetlerde bulunduğunu ancak dilekçelerinin yok edildiğini, Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığına 25/10/2022 tarihinde dilekçe sunduğunu, Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığına 7/11/2022 tarihinde şikâyette bulunduğunu, Eskişehir İnfaz Hakimliğine 7/11/2022 tarihinde şikâyette bulunduğunu ve bu dilekçelerinin ortadan kaybolduğunu,

ç. Kurum Müdürüne yazdığı dilekçelerine yönelik kendisine bilgi verilmediğini, Kurumda arama yapıldığını ve eşyalarının dağıtıldığını, ailesine ait resimlerin başkasının eşyalarının arasından çıktığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın bulunduğu koğuşun kalabalık olduğu ve sigara içmediği yönündeki beyanları uyarınca sigara içilmeyen küçük bir koğuşa geçmek istediğini talep eden dilekçeler yazdığını ancak sigara içilmeyen

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

koğuşun o tarihlerde dolu olmasından ötürü koğuşunun değiştirilemediği, buna karşın İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 29/11/2022 tarihli kararı ile ... No.lu odada bulunan başvuranın ... No.lu odaya yerleştirilmesine karar verildiği, başvuranın sigara içilmeyen ... No.lu odaya alındığını ancak bu odada hasmının bulunduğunu beyan eden dilekçeler yazması neticesinde haklarında hasımlık iddiasında bulunulan 2 mahpusun ifadelerinin alındığı, her 2 mahpusun da başvuran ile hasımlıklarının bulunmadığını beyan ettiği, buna rağmen güvenlik önlemleri nedeniyle İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 2/12/2022 tarihli kararı ile başvuranın eski odası olan ... koğuşuna gönderildiği,

b. Tahsilat ve reddiyat makbuzlarının başvurana Kurumun ilgili birimi tarafından zamanında tebliğ edilmekte olduğu,

c. Başvuranın Kuruma girdiği günden beri pek çok dilekçesinin ilgili kurum ve kuruluşlara iletildiği, buna ilişkin kayıtlarının mevcut olduğu, Kurum içinde günlük olarak alınan dilekçelerin Dilekçe Komisyonu tarafından dilekçelerin konu ve mahiyet açısından ayrılarak ilgili birimlere gönderildiği,

ç. 13/10/2022 tarihinde ... üst koğuşunda yapılan aramaya ilişkin kamera kayıtlarının incelenmesi sonucunda başvuranın kötü muameleye maruz kalmadığı, mahpuslara ilişkin arama işlemlerinin 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un "Arama" başlıklı 36'ncı maddesi uyarınca gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

4. Muhatap Kurumun cevabi yazısına karşılık başvuran tarafından Kurumumuza yazılı görüş iletilmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Anayasa'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasına göre:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir."

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi şöyledir:

"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek."

7. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve

kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın, iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

11. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre, hükümlü ve tutuklular Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) kapsamında kalan temel hak ve hürriyetlerin tamamına kural olarak sahiptir (AİHM, *Hirst/Birleşik Krallık*, B. No: 74025/01, 6/10/2005).

12. Cezaevlerinde özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin, tutuldukları alanların devletin kontrolü altındaki özel alanlar olması, devletin hem bu kurumda bulunanların güvenliklerinin korunması hem de düzen ve disiplini tesis etme yükümlülüğünün bulunmasının sonucu olarak bu kişilerin sosyal ilişkilerinin ve dış dünya ile iletişimlerinin sınırlandırılması kaçınılmaz olacaktır. AİHM'e göre, suçun önlenmesi ve disiplinin sağlanması gibi cezaevinde güvenliğin sağlanmasına yönelik kabul edilebilir makul gerekliliklerin olması durumunda mahpusların sahip oldukları haklar sınırlanabilmektedir (AİHM, *Silver ve Diğerleri/Birleşik Krallık*, B. No: 5947/72, 6205/73, 7052/75, 7061/75, 7107/75, 7113/75, 7136/75, 25/3/1983).

13. 7/11/1996 tarihli ve 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un "*Tütün ürünlerinin yasaklanması*" başlıklı 2'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Tütün ürünleri; a) Kamu hizmet binalarının kapalı alanlarında, b) Koridorları dahil olmak üzere her türlü eğitim, sağlık, üretim, ticaret, sosyal, kültürel, spor, eğlence ve benzeri amaçlı özel hukuk kişilerine ait olan ve birden çok kişinin girebileceği (ikamete mahsus konutlar hariç) binaların kapalı alanlarında, c) (Değişik: 24/5/2013-6487/26 md.) Hususi araçların sürücü koltukları ile taksi hizmeti verenler dâhil olmak üzere karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu toplu taşıma araçlarında, ç) Okul öncesi eğitim kurumlarının, dershaneler, özel eğitim ve öğretim kurumları dahil olmak üzere ilk ve orta öğrenim kurumlarının, kültür ve sosyal hizmet binalarının kapalı ve açık alanlarında, d) Özel hukuk kişilerine ait olan lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi eğlence hizmeti verilen işletmelerde, tüketilemez

(2) Ancak; a) Yaşlı bakım evlerinde, ruh ve sinir hastalıkları hastanelerinde, cezaevlerinde, b) Şehirlerarası veya uluslararası güzergâhlarda yolcu taşıyan denizyolu araçlarının güvertelerinde, tütün ürünleri tüketilmesine mahsus alanlar oluşturulabilir. Bu alanlara on sekiz yaşını doldurmamış kişiler giremez.

(3) Otelcilik hizmeti verilen işletmelerde, tütün ürünleri tüketen müşterilerin konaklamasına tahsis edilmiş odalar oluşturulabilir.

(4) Açık havada yapılan her türlü spor, kültür, sanat ve eğlence faaliyetlerinin yapıldığı yerler ile bunların seyir yerlerinde tütün ürünleri kullanılamaz. Ancak bu tesislerde, tütün ürünlerinin tüketilmesine mahsus alanlar oluşturulabilir.

(5) Bu Kanunun tütün ürünleri tüketilmesine tahsis edilen kapalı alanlarının koku ve duman geçişini önleyecek şekilde tecrit edilmesi ve havalandırma tertibatı ile donatılması gerekir. (...)"

14. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Tutukluların barındırılması*" başlıklı 113'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Tutuklular, maddî olanaklar elverdiğince suç türlerine ve taşıdıkları güvenlik riskine göre

ayrı odalarda barındırılırlar. Aralarında husumet bulunanlar ile iştirak hâlinde suç işlemiş olanlar aynı odalarda barındırılmazlar ve birbirleri ile temas etmelerini engelleyecek tedbirler alınır."

15. 6/4/2006 tarihli ve 26131 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "*Diğer yükümlülükler*" başlıklı 71'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi şöyledir:

"Hükümlüler, yatılan yerlerde, atölyelerde, yemekhanelerde ve eğitim kurumlarında sigara içemez. Ancak gündüzleri havalandırma bölümlerinde, geceleri ise kalınan mekanların uygun bölümlerinde ayrılan yerlerde ve pencereler açılmak suretiyle sigara içilebilir."

16. Avrupa Cezaevi Kuralları'nın "*Yerleştirme ve Barındırma*" başlıklı 181'inci maddesi şöyledir:

"Mahpuslara sağlanan barınma yerleri ve özellikle yatakhane bölümleri, insan onuruna ve mümkün olabildiğince özel yaşama saygı gösterecek biçimde olmalı, iklim koşulları ve özellikle zemin alanı, havanın metreküp miktarı, aydınlatma, ısıtma ve havalandırma dikkate alınarak, sağlık ve temizlik gereklerini karşılamalıdır."

17. Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) göre ceza infaz kurumunda bulunma insanın beden ve ruh sağlığından feragat edilmesini gerektirmez. Diğer bireyler gibi mahpuslar da beden ve ruh sağlıklarını koruma haklarına sahiptir. Ceza infaz kurumlarının güvenliğini ve disiplinini sağlayacak tedbirlerin alınması konusunda geniş takdir yetkileri bulursa da alınacak tedbirler tutuklu ve hükümlülerin tutulma hâlinin gerektirdiğinin ötesinde manevi üzüntüye düşmelerine veya sağlıksız koşullarda bir yaşam sürmelerine yol açmamalıdır (AYM, *Abdulkadir Durmuş*, B. No: 2018/35662, 3/11/2022, para. 49).

18. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, *Bouyid v. Belçika*, B. No: 23380/09, 28/9/2015, para. 86).

19. Bir muamelenin Anayasa'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasının kapsamına girebilmesi için asgari bir ağırlık derecesine ulaşmış olmasının gerektiğini ifade etmek gerekir. Her olayda asgari eşiğin aşılmış aşılımadığı somut olayın özellikleri dikkate alınarak değerlendirilmelidir. Bu bağlamda muamelenin süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ile mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi faktörler önem taşımaktadır.

20. Başvuran, sigara içmediğine ilişkin raporu doğrultusunda sigara içilmeyen koğuşa geçme talebinde bulunduğunu iddia etmiş ve akabinde muhatap Kurum tarafından İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 29/11/2022 tarihli kararı ile ... No.lu odada bulunan başvuranın sigara içilmeyen ... No.lu odaya yerleştirilmesine karar verildiği belirtilmiştir. Muhatap Kurum tarafından gönderilen cevabi yazıda; başvuranın sigara içilmeyen ... No.lu odada hasımlarının bulunduğunu beyan ettiği dilekçeler yazmasının akabinde güvenlik gerekçesiyle İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 2/12/2022 tarihli kararı ile eski odası olan ... koğuşuna gönderildiği belirtilmiştir.

21. Bahsi geçen mevzuat çerçevesinde mahpusların uydukları yerlerde pencerelerin açılması suretiyle veya sigara içilmesine ayrılan bölgelerde sigara içmelerine olanak tanınmakta olduğu anlaşılmıştır. Buna karşın mahpusların sağlık durumları da göz önüne alınarak mümkün mertebe talep doğrultusunda sigara içilmeyen koğuşlara nakillerinin gerçekleştirilmesi, ulusal ve uluslararası standartlar kapsamında insan onuruna daha uygun olacağı değerlendirilmektedir. Bu hususta sigara içilmeyen ... No.lu odada 2 hasmı olduğunu iddia eden mahpusun güvenlik gerekçesi ile tekrar eski odası olan ... No.lu odaya gönderilmesinin işkence ve kötü muamele yasağı çerçevesinde asgari eşik düzeyini aşmış aşmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

22. Her ne kadar bahsi geçen 2 mahpus, başvuran ile bir sorunları bulunmadığını belirtmiş iseler de muhatap Kurum İdaresinin, yalnızca bu beyana dayanarak başvuranın can güvenliğini riske atması mümkün değildir. Sigara dumanının da insan sağlığına ilişkin olumsuz etkileri son derece bariz olsa da yaşam hakkının ihlal edilmesi tehlikesi karşısında bu zararın ikincil öneme sahip olduğu değerlendirilmektedir. Muhatap Kurum İdaresi açısından mahpusların güvenliği birincil önem taşımakta ve bu hususta gerekli tedbirlerin alınması için takdir yetkisi kullanılabilir. Bu kapsamda başvuranın sigara içilmeyen koğuştan hasımlarının bulunduğunu iddia etmesi üzerine sigara içilen eski koğuşuna geçirilmesinin kötü muamele teşkil eden bir uygulama olmadığı ve hak ihlaline varan bir uygulama olmadığı değerlendirilmiştir.

23. 13/7/2005 tarihli ve 25874 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 25874 sayılı Hükümlü ve Tutukluların Emanete Alınan Kişisel Paralarının Kullanımına Dair Yönetmelik'in "*Hükümlü ve tutuklulara ait paranın kaydı*" başlıklı 5'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Kuruma gelen hükümü ve tutukluların üzerinde bulunan paraların miktarı ne olursa olsun, kurum görevlilerince alıkonularak ilgiliye karşılığında makbuz verilir."

24. Kötü muamele konusundaki iddialar, uygun delillerle desteklenmelidir (AİHM, *Klaas/Almanya*, B. No: 15473/89, 22/9/1993, para. 30). İddia edilen olayların gerçekliğini tespit etmek için her türlü şüpheden uzak, makul kanıtların varlığı gerekir. Bu nitelikteki bir kanıt, yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilemeyen birtakım karinelere de oluşabilir (AİHM, *İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161).

25. Başvuran, muhatap Kurumda mahpusların hesabına para girişi olduğunda tahsilat makbuzu, hesaptan para çıkışı olduğunda ise reddiyat makbuzu verildiğini, bu makbuzlara ilişkin çıkarılan 2 nüshanın da mahpuslara imzalatılması, nüshalardan birinin mahpuslara verilmesi ve diğer nüshanın da Emanet Para Biriminde tutulması gerektiğini, kendisine ait tahsilat ve reddiyat makbuzlarının nüshalarında imzasının bulunup bulunmadığının kontrol edilmesini talep etmektedir. Muhatap Kurum tarafından gönderilen cevabi yazının ekinde, başvurana ait pek çok reddiyat makbuzu ve tahsilat makbuzu örnekleri bulunmakta olup söz konusu nüshalarda başvuranın imzasının mevcut olduğu görülmüştür. Bu çerçevede başvuranın, iddialarını uygun delillerle destekleyemediği değerlendirilmiş olup muhatap Kurum tarafından sunulan örnek belgelerin başvuranın iddialarının aksini ispatlayan makul kanıtlar olduğu kanaatine varılmış, dolayısıyla mezkûr iddia açısından hak ihlali varan bir uygulama bulunmadığı değerlendirilmiştir.

26. Mahpuslara Muameleye Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları'nın 56. Kural'ının ilgili bölümü şu şekildedir:

"1. Her mahpus ceza infaz kurumu müdürüne veya temsilciliğini yapmaya yetkili ceza infaz kurumu personeline her gün istek veya şikâyetle bulunma fırsatına sahip olmalıdır."

27. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin Avrupa Cezaevi Kurallarına Dair Üye Devletlere Rec (2006)2-rev Sayılı Tavsiye Kararı'nın ilgili kısmı şöyledir:

"24.1 Mahpusların mümkün olabilen sıklıkta mektup, telefon veya diğer iletişim vasıtalarıyla aileleriyle, başka kişilerle ve dışarıdaki kuruluşların temsilcileriyle haberleşmelerine ve bu kişilerin mahpusları ziyaret etmelerine izin verilmelidir."

28. Başvuran, dilekçelerinin ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmediğini iddia etmektedir. Başvuran, söz konusu iddialarına ilişkin belirgin ve detaylı bilgilere yer vermemiş olup dilekçelerinin ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi hususunda genel bir sorun bulunduğunu ileri sürmüştür. Buna karşın muhatap Kurum tarafından başvurana ait çok sayıda dilekçenin ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilme üst yazılarının bulunduğu kayıtlar Kurumumuzla paylaşılmıştır. Başvuranın iddialarını uygun delillerle destekleyemediği ve muhatap Kurum

tarafından Kurumumuza iletilen bahsi geçen belgelerin başvuranın iddialarının aksini gösteren makul kanıtlar olduğu değerlendirilmiştir. Bu kapsamda bu iddialar açısından hak ihlaline varan bir uygulama bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

29. 5275 sayılı Kanun'un "Arama" başlıklı 36'ncı maddesi şöyledir:

"(1) Kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Her ay bir kez mutlaka arama yapılır.

(2) Aramalar, gerektiğinde dış güvenlik görevlileri veya kolluk kuvvetleriyle veya diğer kamu görevlilerince ortaklaşa gerçekleştirilebilir."

30. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliği'nin "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" başlıklı 34'üncü maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Kurumlarda, oda ve eklentilerinde, hükümlünün üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Kurumun tamamında her ay bir kez mutlaka arama yapılır. Oda ve eklentilerinde yapılacak aramalarda bir hükümlü hazır bulundurulur."

31. AİHM, insan onuruna saygı gösterildiği ve meşru bir amaç için uygun şekilde yürütüldüğü sürece, cezaevi güvenliğinin korunması, suç ve kargaşanın önlenmesi amacıyla arama yapmanın kötü muamele oluşturmayacağını dile getirmiştir (AİHM, *Wainwright/Birleşik Krallık*, B. No: 12350/04, 26/12/2006, para. 42). AYM'ye göre; tutuklu ve hükümlülerin temel hak ve hürriyetlere genel olarak sahip olmaları, bu hakların tutuklu ve hükümlüler için ceza infaz kurumu dışındaki bireyler kadar güvence altına alındığı anlamında da değerlendirilmemelidir. Ceza infaz kurumlarının işlevi ve amacı kapsamında tutuklu ve hükümlülerin hakları ceza infaz kurumuna girmekle zaten sınırlanmıştır (AYM, *Mehmet Reşit Arslan ve Diğerleri*, B. No: 2013/583, 10/12/2014, para. 73).

32. Avrupa İşkence ve İnsanlık dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi (CPT) tarafından da ifade edildiği üzere; *"...kötü muamele çok farklı biçimlerde olabilir; bunların birçoğu bilerek yapılmayabilir ancak düzenlemelerle ilgili eksikliklerden veya yetersiz kaynaklardan dolayı ortaya çıkabilir. Bu nedenle bir tesisteki genel yaşam kalitesi, CPT açısından oldukça önemlidir. Söz konusu yaşam kalitesi, büyük ölçüde mahkumlara sunulan faaliyetlere ve mahkumlar ve personel arasındaki ilişkilerin genel durumuna dayanmaktadır (2.Genel Rapor [Inf 92) 3], para. 44)."*

33. Başvuranın Kurumda yapılan aramalar esnasında eşyalarının dağıtıldığı iddiasına ilişkin olarak muhatap Kurum tarafından iletilen cevabi yazıda; oda içi aramaların 5275 sayılı Kanun'un "Arama" başlıklı 36'ncı maddesi uyarınca yapıldığı belirtilmiştir. Ceza infaz kurumlarında güvenliğin tesisi ve düzenin sağlanması için zaman zaman mahpusların hakları kısıtlanabilmektedir. Bu bağlamda söz konusu iddialar ve muhatap Kurumun cevabi yazısı uyarınca, oda içi yapılan aramalarda başvuranın eşyalarının dağıtılmasının kötü muamele teşkil edecek düzeyde bir uygulama olmadığı kanaatine varılmıştır. Bu durumun ceza infaz kurumunda bulunmanın getirdiği doğal sonuçlardan birisi olduğu değerlendirilmiştir. Söz konusu iddialar bakımından hak ihlali boyutuna varan bir uygulama bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

4/7/2024 tarihinde, Saffet BALIN'ın karşı oyuyla OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

Ek: 2024/599 M. Y. Kararı Saffet BALIN Karşı Oyu (1 Sayfa)

16.07.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : M. Y.
Karar Numarası : 2024/599

6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrası "*Kurum, başvuruları ve resen yaptığı incelemeleri başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırır. Bu süre, Başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç ay uzatılabilir.*" hükmünü haizdir. İlgili hüküm uyarınca başvuruların incelenmesi ve karara bağlanması için belirlenen sürenin azami olarak altı ay olduğu açıktır.

Somut başvuruda, yukarıda yer verilen normatif düzenlemedeki azami süreye uyulmadığı görülmektedir. Kurumumuzun insan kaynağı ile beraber değerlendirildiğinde mevcut durumdaki olağan dışı gecikmenin makul görülebilmesi mümkün değildir. Kaldı ki aynı dönemde Kurumun insan kaynağının "tali" olarak değerlendirilebilecek faaliyetlere kanalize edildiği görülmektedir. Bu durum Kurumun insan kaynağının etkili ve verimli olarak kullanılamaması ve iş akış takiplerinin düzenli olarak yapılamamasının olağan sonucudur.

Mücbir sebepler hariç olmak üzere başvuruların öngörülen yasal sürede sunulmamasında sorumluluğu olan personel hakkında gerekli tahkikatın da yapılması gerektiği şerhiyle birlikte yukarıda sıralanan gerekçelerle sayın çoğunluğun görüşüne iştirak edilememiştir.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>